

באר אברהם

להפצת אור תורתו ותולדותיו
מבאר של הצדיק המופלא פועל הישועות
הרה"ק ר' אברהם מקנעהניטש
בהרה"ק ר' יהודה צבי (הטני) מסטרעטין (מנו"כ בעיר בודאפעשט)

על פי הבאר

בימיו של רבינו הק' רבי יהודה צבי השני זי"ע גדלה חסידות סטרעטין עד מאוד ובהרבה עיירות נפתחו שטיבלעך ע"י חסידיו.

רבים מחסידיו היו גדולי תורה והוראה ומהם כיהנו רבים במשרות רבנות בערים שונים ואחרים היו ת"ח מפורסמים ובעלי תריסין ואנשי מעשה ידועים.

בד בבד גם נהרו לחצר קדשו רבים מפשוטי העם לברכות ולישועות כי ידוע היה שכל היוצא מפיו יעשה, ורבינו היה יורד מן ההר אל העם ולמרות מדרגותיו הגבוהות היה מבין ומאזין לצרותיהם והיה אף מייצעם על כל הדבר הקשה כיצד ינהגו.

מסופר שאחד מחסידיו רבינו היה לו בית חרושת ד' הצליח את דרכו ומצא ברכה בפרי עמלו עד שנתעשר. באחד מהימים קם נכרי אחד להתחרות אתו והגיש תלונה אל שרי הממשלה נגדו היות שהיהודי אינו שולט היטב בשפה הרוסית לזאת איננו ראוי לנהל בית חרושת עניפה כזה.

באחד הימים קיבל החסיד צו פקידה להתייצב למחרת לבית משפט המחוזי על אודות חקירה בענין מסחרו. בצר לו נכנס החסיד אל הקודש פנימה ושפך לפניו את מצוקת לבבו ובכה. הרי זה למעלה מעשרים שנה שהנני מנהל הבית חרושת ביושר ובנקי כפיים ולסיבה זו שגשגה מסחרי ונתרבו הלוקחות ועתה קם רשע ערץ זה להתחרות אתי והוציא תלונה נגדי, הרי אין באפשרותי ללמוד בין לילה השפה הרוסית ומה אענה למחר בבית המשפט, הרי יסגרו הבית חרושת ויקפחו את פרנסתי ומאיפה אפרנס את ביתי.

הרגיע רבינו את רוחו ואמר לו, שב נא ונעבור על כל הטענות שיוכלו לטעון נגדך. הוציא רבינו עט ופיסת נייר והתחיל להסביר לו, אם יטענו נגדך כך וכך תענה להם כך וכך ואם יעלילו עליך בטענה זו או תענה להם תשובה זו. כך המשיך רבינו להציע כל הטענות שיוכלו לטפל עליו ורשם סעיף אחר סעיף ובצידם רשם כל התשובות שיש לו להשיב עליהם. החסיד יצא מחדר רבינו בפנים צוהלות כאשר ידו אוחות בפיסת הנייר בה רשם רבינו הטענות והתשובות שיש לו להשיב עליהם. הוא חזר לביתו ובאמונה פשוטה חזר על כל הסעיפים פעם אחר פעם עד שהיו חרותים על לוח לבו ויהי למחרת בהגיעו לבית משפט המחוזי טען הקטיגור בדיוק אותן טענות שרשם רבינו על הנייר, והחסיד השיב בשפה ברורה התשובות שהורה לו רבינו להשיב עליהם ויצא זכאי בדיונו ויהי לפלא.

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדוני ידבר נא עבדך דבר

באוזני אדוני ואל יחר אפך בעבדך (מ, יח)

יש לבאר בזה, על דרך שביאר בספר הק' נועם אלימלך על הכתוב (בראשית לב, ז) "כה תאמרון לאדוני לעשו", ופירש רש"י בפירוש השני עם לבן גרתי ותרי"ג מצות שמרתי. ולכאורה מדוע הודיע לו זאת, וכי בשביל זה ישא חן בעיניו, אדרבה יכעיסו בדבר זה שהוא מתפאר בעצמו ששמר תרי"ג מצות, ויבין עשו שיעקב אומר כן כדי שיבין עשו שאינו מפחד ממנו. ומבאר שם שהצדיקים מכוונים ומדקדקים בדבריהם כשהם מדברים עם אנשים שיהיו דיבוריו תפלה ותחנונים לפני המקום ברוך הוא וברוך שמו.

ומבאר שם שהצדיק עושה כן, כדי שלא יבין המקטרג כוונתו בדבריו אלו שאינם נראים כדיבורי תפילה ובקשה שהוא מתפלל בהם לפני המקום, ועל ידי כך ימנע קטרוגו ממנו.

וזה שאמר יהודה בי אדוני ידבר נא עבדך דבר באוזני אדוני – רצה לומר שאמר יהודה לפני יוסף שכל דיבוריו ושיחותיו, אף מה שנראה לעיני בשר כשיחת חולין, אין כוונתו אלא אמירה לגבוה שכל דיבוריו שהוא מדבר הם לשמו יתברך, וכל שיחותי הם תפילה ותחנונים לפני המקום, והטעם מדוע הוא מוכרח לעשות כן – ואל יחר אפך בעבדך, כדי שלא ישלוט האף והמקטרג עליהם, ולא יוכלו המשחיתים והמחבלים לחסום התפילה ועל ידי זה ידבר נא עבדך דבר באוזני אדוני, שיעלו תפילותיו לרצון לפני ארון כל.

(נד אברהם ודגל מחנה יהודה ויגש)

^א נוע"א פר' ושלח בד"ה וישלח, ג' או יאמר "וישלח כו' מלאכים בתה"ד אך הענין הוא זולתי": "אך הענין הוא, דהנה דרך הצדיק דברו עם אנשים, אזי הוא מדקדק דבריו להשכיל שהיו דבריו נשמעים במשמעותיהם אחד דברים כפשוטן לאיש המדבר עמו, שנית הוא עיקר תוכן דבר שמכווין באותן הדיבורים שהיו תפילה ותחנונים לפני המקום ב"ה וב"ש. והכוונה בזה שמסתי דבריו של התפילה בהדיבורים שמדבר עם האדם, ואינו מתפלל תפילתו הצורך לו בפירוש, הוא למען המקטרג שלא יבין כוונתו דבריו שמכניס בהם תפילה ולא יקטרג עליו, כי אינו יודע שזה הוא מתפלל" עכ"ל.

^ב וראה במאור ושמש ריש פרשת דברים שדיבורי חולין של הצדיק הם לעורר לב השומעים לתשובה. וראה עוד בענין דיבורי חול של צדיק בדגל מחנה אפרים פר' וירא ובפר' מצורע שיש תפילות ישראל שהצדיק מעלה אותן ע"י שיחות חולין שלו.

מבאר הישועות

מספר נכד רבינו זי"ע מוה"ר ר' פ. פ. שליט"א ממאנסי יצ"ו:

בער"ח חשוון דהאי שתא התארגנה קבוצה של חסידים ואנשי מעשה שנסעו מארה"ב לעיר בודפשט להתפלל בציון המצוינת של רבינו הק' זי"ע, וביניהם כמה מנכדי רבינו.

אנו כבר לא היינו שם כמה וכמה שנים ומשהציעו לנו להשתתף בנסיעה המרוממת אמרנו 'דבר בעיתו מה טוב'. הלא יש לנו בן העומד בתקופת השידוכים והרי אנו שומעים חדשים לבקרים על זקוקים לישועה שנושעו בציון זקנינו רבינו זי"ע בענייני זיווגים בפרט, אם כן זו הזדמנות אף בעבורנו.

הצטרפנו איפה לחבורה זכינו להשתתף על ציון רבינו זי"ע בערש'ק פרשת בראשית כ"ח בתשרי ולהעתיק מעומק הלב עבור זיווג הגון לבננו שיחיה. בשבת קודש שהינו בקערעסטיר סמוך לציון הרה"ק ר' ישעיה'לע זי"ע וביום ב' פרשת נח שבנו לביתנו.

למחרת היום הציעו לנו שידוך מצוין ובס"ד דברים התקדמו כמצופה ובמוצש'ק פרשת וירא אור ל"ד חשוון סגרנו שידוך לבננו ענבי הגפן בענבי הגפן.

רבינו נסמן בביה"ח הארטאדאקסי בכודא.
לתועלת הנוסעים כתובת הציון היא:
Csörsz u. 55, 1124 Budapest
בשביל המרכזי בצד ימין קברו של הגאון רבי
קאפיל רייך אב"ד בודאפעשט, בהמשך
בשורה יורר פנימית מצד ימין קבר רבינו.

הגליון יו"ל בסיועו של

מוה"ר ר' צבי יצחק לאנגער שליט"א

נכד רבינו זי"ע

הוא הגבר אשר נטל על שכמו את זכות הפעת דברי תורתו של זקינו רבינו הק' זי"ע

באר המעשיות

ויתן להם אחוזה (מ, יא)

פעם אחת ביום ההילולא של סניגורון של ישראל הרה"ק ר' לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע, ישב הרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר זי"ע עם חברות חסידים ואנשי מעשה ושוחחו אודות תולדותיו של הצדיק מעשיו הטובים. ושאל הרב הקדוש אם נמצא אחד במיניהם שהכיר בעצמו את בעל ההילולא, והיה שם עני אחד מפשוטי העם מהעיר זעליחאו ואמר, אני הכרתיו ואספר לכם מה שהיה אתי בעת שהיה הצדיק בזעליחאו, וכך סיפר:

דרכו בקודש של הרה"ק היה לסבב בכפרים בימות החנוכה לקבץ נדבות עבור עניי ישראל. אני הייתי דר בכפר אחד בגלילות זעליחאו והיה לי שם אחוזה ששכרתי מהפריץ של הגליל עם ארענדא (בית מרזח), והנה בא הצדיק לביתי לעת ערב לזכות אותי במצווה ונתתי לו נדבה, ורצה לילך לדרכו למקום אכסנייתו אבל כבר שקעה השמש והחושך שרר בחוצות, וביקש ממני הצדיק ללון בביתי, ואמרתי לו אם יתרצה לשכוב במטתי כי אין לי רק מטה אחת ואני אציע משכבי על הקרקע בסמוך לו ונתרצה לזה. ובעת שחשב שאני כבר ישן, יצא מהמטה והלך בחדר הנה והנה כל הלילה דבוק במחשבותיו, ודבר ונהם כדבורה, עד שלא יכולתי לישון כל הלילה, וכאור הבוקר נפרד ממני לשלום ונסע לביתו.

ויהי אחר תקופה בין פסח לשבועות תם ההסכם שלי עם הפריץ לשכור את הארענדא. הלכתי להפריץ לשכור את הארענדא לשנה הבאה כדרכי, ואמר לי הפריץ שלא ישכיר לי עוד את הארענדא כי מחוסר ממון איחרתי לי בתשלומים בזמן הקבוע וכבר נתקבץ החוב שלי לידי סכום גדול שלא היה בידי, ולא זו בלבד אלא אף צוה עלי לעזוב את הארענדא תיכף ומיד ואם לאו יענוש אותי ואת משפחתי. הייתי בצרה גדולה מאין עצה ואז עלה בדעתי לנסוע אל הרב הקדוש שהוא היה בביתי ועשיתי לו טובה, ובטח יעשה לי טובה ויפעל בעדי ישועה. כשבאתי אליו וספרתי לו את שאלתי ובקשתי, לא בירכני אלא לקח חתיכת נייר וקסת והלך לחדרו השני ושהה שם זמן מה, ויצא ונתן לי את מכתב כתוב וצווה אותי שאתן אותו לידי הפריץ.

הדבר היה לפלא עצום בעיניי משום שאני סברתי שיברך אותי בברכה מן השמיים ולא שיכתוב מכתב המלצה אל הפריץ, וגם תמהתי מדוע יענה הפריץ הנכרי לבקשתו של רב יהודי. באמצע הדרך פתחתי את המכתב לראות מה כתוב בו, ונוכחתי לראות שהנייר הוא חלק ואין עליו שום כתב. רציתי לשוב על עקבותיי ולחזור אל הרב הקדוש אולם לבסוף התישבתי בדעתי שעלי לסמוך על הצדיק שבודאי כוונה טמירה יש לו בזה והכל יהיה לטובתי. הלכתי אל הפריץ ומסרתי לו את המכתב ולגודל הפלא הוא פתח את המכתב וקרא בו כמו שקוראים מכתב רגיל. אח"כ אמר לי דע שנתיישבתי בדעתי כי הלא בכל הכפר אין אנשים נאמנים וישרים מלבד אתה ואם כן מה לי למסור את האחוזה בידי אנשים רמאים, על כן טוב וישר אצלי שתשאר בהעסק, והחוב שמגיע לי אני נותן לך במתנה, רק מהיום והלאה תשתדל לשלם לי המגיע לי בזמן הקבוע.

שבתי לביתי בשמחה וברננה על ישועתי שבאה ולקחתי מעט גבינה וחמאה והלכתי אל הצדיק ליתן לו תודה ומתנה עבור הישועה שפעל עבורי. כשבאתי אליו סיפרתי לי את כל אשר קרה עמי, ושאל אותי "הגד לי האמת, האם פתחת את המכתב"? ואמרתי לו הן. אמר לי הצדיק "עשית טעות גדולה, דע לך בני שאילו לא היית פותח את המכתב היה הפריץ מוסר לך הארענדא בחינם אין כסף לכל ימי חיך, לך לבניך ולבני בניך".

(קובץ אליהו)